

BERETNING OG REGNSKAP FOR LANDSMØTEPERIODEN 2005-2006

INNHOOLD

KAPITTEL 1 - STYRET OG ARBEIDSGRUNNLAGET

- 1.1 Hovedstyrets sammensetning
- 1.2 Handlingsprogrammet
- 1.3 Styrets møter og arbeide
 - 1.3.1 Vår- og høstmøter
 - 1.3.2 Redaktørforeningens årbok
 - 1.3.3 Høringsuttalelser
 - 1.3.4 Utredninger/håndbøker
- 1.4 Regionforeningene
- 1.5 Valgkomiteen
- 1.6 Sekretariatet

KAPITTEL 2 - REDAKTØRINSTITUTTET

- 2.1 Lovfesting av redaksjonell uavhengighet
- 2.2 Redaktørens rettslige ansvar
- 2.3 Redaksjonelle stiftelser
- 2.4 Redaktøransvar og tariffkonflikter

KAPITTEL 3 – ÅPENHET

- 3.1 Ny offentlighetslov
- 3.2 Åpenhet i rettspleien
 - 3.2.1 Fotografering/opptak
 - 3.2.2 Tilgang til elektroniske dokumenter (LOVISA)
 - 3.2.3 Lukkede dører og referatforbud
 - 3.2.4 Samarbeid med Dommerforeningen
- 3.3 Nyhetsretten
 - 3.3.1 Adgangen til å rapportere
 - 3.3.2 Eksklusivitet for offentlig informasjon
 - 3.3.3 Gjenbruk av offentlig informasjon
- 3.4 Skattelistene
- 3.5 Ansattes yringsfrihet
- 3.6 Pressefrihetsspørsmål
 - 3.6.1 Samarbeid med IPI
 - 3.6.2 Pressefrihetens Dag

KAPITTEL 4 - LOVGIVNING

- 4.1 Grunnloven
- 4.2 Eierskapsloven
- 4.3 Offentlighetsloven
- 4.4 Ligningsloven
- 4.5 Ny arbeidslivslov
- 4.6 Ny straffelov
- 4.7 Kringkastingsloven
- 4.8 Ny tvistelov

KAPITTEL 5 – RETTSPRAKSIS

- 5.1 Krenkelsessaker
- 5.2 Saker i Høyesterett
- 5.3 Andre saker

KAPITTEL 6 - ETIKK

- 6.1 Pressens Faglige Utvalg
 - 6.1. 1. Generalsekretærens initiativrett
 - 6.1. 2. Advokatklager
 - 6.1. 3. Åpenhet i PFU
- 6.2 Revisjon av Vær Varsom-plakaten

KAPITTEL 7 - MEDIEPOLITIKK

- 7.1 Pressestøtte
- 7.2 Eierskapslovgivning

KAPITTEL 8 - ØVRIG VIRKSOMHET

- 8.1 Vederlagsfondet
- 8.2 Norsk Presseforbund
- 8.3 Kopinor og Norwaco
- 8.4 Bibliotekvederlaget
- 8.5 Pressens Faglitteraturfond
- 8.6 Felleskasser med NJ
 - 8.6.1 Pressens Arbeidsledighetskasse
 - 8.6.2 Pressens Gravferdskasse
- 8.7 Andre fellestiltak
 - 8.7.1 Pressestipend – Pressens Stipendfond
 - 8.7.2 Pressehistorien
- 8.8 Samarbeid med MBL
- 8.9 Øvrig representasjon

KAPITTEL 9 - MEDLEMMENE

- 9.1 Medlemsutviklingen
- 9.2 Rådgivningstjeneste
- 9.3 Redaktørkonflikter

KAPITTEL 10 – FORENINGENS ØKONOMI

- 10.1 Medlemskontingenten
- 10.2 Det kollektive vederlagsfondet
- 10.3 Foreningens forpliktelser

- 10.3.1 Norsk Presseforbund
- 10.3.2 Institutt for Journalistikk
- 10.4 Sluttord

KAPITTEL 1 - STYRET OG ARBEIDSGRUNNLAGET

NRs forrige landsmøte ble avviklet i Oslo 28. april 2005 i forbindelse med det tradisjonelle vårmøtet og faglige konferanse. Landsmøteperioden er to år. Den foreliggende beretningen dekker kalenderårene 2005 og 2006.

1. 1 Hovedstyrets sammensetning

Hovedstyret fikk etter valget i 2005 følgende sammensetning:

Leder: Marit Haukom (Tønsbergs Blad, nå Edda Media)

Nestleder: Stein Gauslaa (Agderposten)

Hovedstyre:

- John G. Bernander (NRK)
- Kåre Valebrokk (TV2)
- Einar Hålien (Bergens Tidende)
- Tone Jensen (Avisa Nordland)
- Ellen Arnstad (Henne)
- Harald Stanghelle (Aftenposten)
- Jens Olai Jenssen (Oppland Arbeiderblad)

Vararepresentanter:

- 1. Thor Gjermund Eriksen (Dagbladet, nå A-pressen)
- 2. Yngve Nilssen (Bladet Tromsø, nå HT-gruppen)
- 3. Elisabeth Netland (Vest-Nytt)
- 4. Siri Zachariassen (Østlandets Blad)
- 5. Nils Ottar Ask (Levanger-Avisa)

1. varamedlem er fast innkalt til styrets møter. Øvrige varamedlemmer blir innkalt ved eventuelle forfall fra styremedlemmer.

1.2 Handlingsprogrammet

Landsmøtet 28. april 2005 ga sin enstemmige tilslutning til det foreslåtte handlingsprogrammet for perioden 2005-2007, med to unntak:

- Et forslag fra Tor Axelsen om at "Styret bes innarbeide meningsinnholdet i punkt 6 i handlingsprogrammet for 2003-2005 i det nye handlingsprogrammet" fikk enstemmig tilslutning.

- Et forslag fra Bjørgulv Braanen om å ta ut en foreslått formulering om at foreningen skal "Arbeide for opphevelse av forbudet mot politisk TV-reklame og for minst mulig diskriminerende regler i forhold til formidling av slik reklame", fikk ti stemmer og ble forkastet.

Det endelige handlingsprogrammet for perioden fikk dermed denne utformingen:

1. Visjon og hovedoppdrag:

- NR er en forening til forsvar for redaktørinstituttet, ytringsfrihet og meningsmangfold
- NR skal arbeide for gode journalistiske rammevilkår, kvalitet og pressens troverdighet
- NR skal samle og inspirere medlemmene

2. Overordnede mål for perioden 2005-2007:

- Styrke ytringsfriheten og tilgangen til informasjon
- Tydeliggjøre redaktørrollen og bidra til å øke andelen kvinnelige redaktører
- Styrke mediens troverdighet og kvaliteten i journalistikken
- Være fremtidsleverandør og yte god service til medlemmene

3. Mål, tiltak og målrapport for perioden 2005-2007:

Mål	Tiltak	Rapport
1. Styrke ytringsfriheten og tilgangen til informasjon		
1.1	Arbeide for endringer i injurielovgivningen	Det er gjort flere henvendelser til Justisdepartementet om fremdriften i lovrevisjonen. Departementet har antydnet at lovforslaget blir fremmet først i 2008.
1.2	Arbeide for opphevelse av forbudet mot politisk TV-reklame og for minst mulig diskriminerende regler i forhold til formidling av slik reklame	Høringsuttalelse avgitt august 2005.
1.3	Arbeide for en mediepolitikk som gjennom bruk av produksjonsstøtte, momsfristak og andre virkemidler bidrar til et mangfoldig og spredt medietilbud innholdsmessig, geografisk og ideologisk	Høringsuttalelser og andre innspill i samsvar med dette er gjort i flere tilfeller i perioden, bl a i forbindelse med forslag om endringer i markedsloven.
1.4	Arbeide for internasjonal regel- og rettsutvikling som kan verne og styrke ytringsfriheten	Arbeidet her kanaliseres i det vesentlige gjennom IPI, men det er også tatt egne initiativ i forbindelse med striden om Muhammed-tegningene.
1.5	Arbeide i forhold til Stortinget i forbindelse med revisjonen av offentlighetsloven og andre åpenhetsregler	Sekretariatet har vært aktiv i lobbyarbeid i forbindelse med vedtak om ny offentlighetslov våren 2006 og i andre saker om åpenhet.
1.6	Arbeide for lovendringer som styrker ytringsfriheten for ansatte, blant annet gjennom samarbeid med andre organisasjoner	Foreningen var sterkt engasjert i forarbeidene med og debatten omkring endringer i arbeidsmiljøloven om varslere.
1.7	Arbeide for å få flest mulig kommuner til å vedta	Flere kommuner har vedtatt

	informasjonsreglementer som bedrer tilgangen til informasjon og styrker de ansattes yringsfrihet	åpenhetserklæringer og regler basert på NRs mal, og det er tatt initiativ til ny kampanje direkte rettet mot kommune.
1.8	Søke å arrangere en kampanje hver høst som setter søkelys på åpenhet i forvaltning og politikk	Kampanjene i perioden har vært konsentrert om generelle regler i kommunene og om yringsreglement.
1.9	Delta aktivt i arbeidet med utvikling av pressens felles nettsted for offentlighet og innsyn	Sekretariatet har vært aktivt engasjert med å opprette www.offentlighet.no og med å vedlikeholde innholdet. En stor revisjon er nødvendig foran ikrafttredelse av ny offentlighetslov 1.1.2008.
2. Tydeliggjøre redaktørrollen		
2.1	Lovfeste prinsippene i redaktørplakaten	Det har jevnlig vært etterlyst framdrift i arbeidet. Lovutkast ble framlagt av kulturdepartementet i februar 2007.
2.2	Følge opp arbeidsmiljø-undersøkelsen i mediene, blant annet gjennom arbeidsmiljøkurs i samarbeid med NJ, og felles regionale samlinger med MBL og NJ om arbeidsmiljøet i redaksjonene	Undersøkelsen er blitt brukt i sekretariatets informasjonsarbeid og på kurs, men det er ikke skjedd noen ytterligere oppfølging sammen med MBL eller NJ.
2.3	Tydeliggjøre redaktørrollen i konserner og mediehus	Målet er søkt nådd gjennom temaer på vår- og høstmøter, samtidig som spørsmål i medlemsundersøkelser skal brukes til ytterligere arbeid med dette.
2.4	Utvikle og oppdatere veiledninger og verktøy til bruk for redaktører i konfliktsituasjoner	En erfaringskonferanse ble gjennomført våren 2006, samtidig som foreningens veiledning i konfliktspørsmål er ytterligere utviklet.
3. Bidra til å øke andelen kvinnelige redaktører		
3.1	Etablere en egen base hvor aktuelle redaktørkandidater kan presentere seg, i samarbeid med blant annet Medienettverket	Redaksjonslederbasen presenteres for landsmøtet 2007.
3.2	Gjennom blant annet temavalg på møter, undersøkelser blant kvinnelige journalister og annen dokumentasjon få frem materiale som kan bidra til at flere kvinner blir redaktører	Høstmøtet i Molde 2006 ble preget av dette tema, der det samtidig ble lansert manual for å rekruttere kvinner til stillinger som redaksjonsledere.
4. Styrke mediens troverdighet og kvaliteten i journalistikken		
4.1	Stimulere eierne til å presisere og tydeliggjøre hva som er det respektive mediens oppdrag	Arbeid med å samle eksempler på hvordan medieeierne presiserer sine medieoppdrag ble påbegynt i 2006 og vil fortsette i 2007.
4.2	Arbeide for at flest mulig redaksjoner leverer samfunns-regnskap eller redaksjonelt regnskap	Slike ordninger markedsføres aktivt gjennom redaktørkursene.
4.3	Gjennom bruk av debattinnlegg og kronikker aktivt forklare mediens samfunnsrolle og oppdrag, samt støtte oppunder NRs spesifikke kampanjer.	Sekretariatet deltar aktivt i mediedebatter i flere fora.
4.4	Følge opp verktøyet for å sikre kildebredde og kildemangfold, holdningsarbeidet knyttet til samtidig imøtegåelse og tilsvare, og være aktive i arbeidet med å revidere Vær Varsom-plakaten, med vekt på kildekritikk og samtidig imøtegåelse.	Endring i Vær Varsom-plakaten ble gjennomført høsten 2005.
4.5	Bistå redaksjoner/regioner/	Rådgivning på dette område foregår

	samlinger av redaksjoner som ønsker hjelp til utforming av interne etiske regelverk	fortløpende. Det er satt i gang innsamling av husregler fra redaksjonene.
4.6		
5. Være fremtidsleverandør og yte god service til medlemmene		
5.1	Sette søkelys på redaktørrollens fremtid i en konvergent medie-verden, gjennom undersøkelser og temavalg på vår- og høstmøter	Medlemsundersøkelse om redaktørens forhold til omverdenen og fremtiden gjennomført våren 2006, og problemstillingene preget foreningens møter i 2006.
5.2	Gjennomføre en bred undersøkelse av medlemmenes synspunkter på medieutviklingen og hvilke behov de ser som viktigst for NR å prioritere	Ikke gjennomført.
5.3	Arrangere årlige redaktørkurs i samarbeid med IJ	Kursserien for redaktører har vært gjennomført både i 2005 og 2006, og siste året også supplert med et kurs i arbeidsrett for redaktører.
5.4	Arrangere egne samlinger for nye medlemmer	Velkomstseminar for nye medlemmer ble gjennomført i mai 2006 og januar 2007.
5.5	Gjennomføre undersøkelse av lønns- og arbeidsvilkår våren 2005	Gjennomført våren 2005.
5.6	Videreutvikle nyhetsbrevet	Samspill med nye hjemmesider er utviklet i perioden.
5.7	Oppgradere hjemmesiden og bedre dynamikken i denne	Ny hjemmeside lansert, program for gjennomføring av medlemsundersøkelser m.v. er innkjøpt, arbeid for å utvikle forumfunksjonen på hjemmesiden i gang.
5.8	Opprettholde høy beredskap og servicegrad for medlemmer som trenger konkrete råd og hjelp	NR-sekretariatet praktiserer "døgnet rundt-service på alle plattformer", og mottar nå vel 500 henvendelser om konkret bistand pr år.
5.9	Bidra til gjensidig kontakt og erfaringsutveksling mellom redaktører og grupper av redaktører som har felles utfordringer	Forsøk med forum på høstmøtet i Molde er et resultat av dette, som skal forsøkes videreutviklet både i møteform og i forumfunksjonen på nettsiden.
5.10	Bidra til økt ressurstilgang og støtte til arbeidet i regionforeningene	Gjennom NRs Vederlagsfond er det stilt økte ressurser til disposisjon for både regionale arrangementer i egen regi og for samarbeid med andre i form av faglige konferanse som Svarte Natta, Hellkonferansen, Hauststormen m.v.

1.3 Styrets møter og arbeide

NR-styret hadde i 2005 seks styremøter der det ble behandlet 53 saker. I 2006 hadde styret fire møter der det ble behandlet 38 saker.

1.3.1 Vår- og høstmøter

Redaktørforeningen arrangerer to faste samlinger for medlemmene hvert år; vår og høst. Normalt deltar det mellom 100 og 200 medlemmer på samlingene.

Samlingen i tilknytning til landsmøtet 2005 i Oslo sto i endringenes tegn. Vi stilte spørsmål omkring redaktørrollen i endring, mediene i endring, publikum i endring og mediepolitikken i endring. Møtet samlet rundt 130 deltakere.

Høstmøtet 2005 kunne NR omsider gjennomføre et lenge planlagt møtearrangement i Tromsø. Planlagte vårmøter både i 2002 og i 2004 ble avlyst på grunn av streiker. Tromsø-møtet markerte en viktig start på NRs arbeid med kvinnerekruttering både til journalistikk og til journalistiske kilder, behandling av revisjon av Vær Varsom-plakaten, redaktøransvar på nett og debatt om redaktørens frykt for "de grådige eiere", basert på resultater fra en spørreundersøkelse. Cirka 100 deltakere var med.

Vårmøtet 2006 hadde temaer som kriseberedskap, kreativ ledelse, Muhammed-tegninger og forhåndssensur på dagsorden, i tillegg til at man for første gang arrangerte en egen temadag med "Mangfold i mediene" som motto. Møtet samlet ca 160 deltakere.

Høstmøtet 2006 ble arrangert i Molde og markerte start på ny aksjon for å "dra bra damer", med lansering av egen bok om emnet, i tillegg til interaktivt teater som skapte stort engasjement i forsamlingen. Dertil var aktuelle saker om privatlivets fred oppe til debatt, og for første gang ble det arrangert spesielle fora; for nettmedier, lokalmedier og om kildevern. Møtet samlet rundt 110 deltakere.

1.3.2 Redaktørforeningens årbok

Redaktørforeningens årbok har vært utgitt siden 1998, som et ledd i foreningens arbeide med å initiere faglitteratur som retter seg mot redaksjonelle ledere. Utgivelsen av årboken blir i hovedsak finansiert ved støtte fra Pressens Faglitteraturfond (PFF).

Årboken 2005 forelå til vårmøtet 28. og 29. april med tittelen "Ytringsfrihed bør finde Sted" og var på omkring 200 sider. For første gang var artikkelsamlingen (18 artikler) organisert i seks ulike temaer; redaktørinstituttet, medierett, medieetikk, åpenhet, tilbakeblikk og fremtiden.

Årboken 2006 forelå til vårmøtet 4. og 5. mai, med tittelen "...en saklig og fri informasjonsformidling". Til sammen 19 artikler var organisert i syv hovedkapitler; redaktørinstituttet, medierett, medieetikk, åpenhet, kvinner, fremtiden og ekstra: Etter NOKAS-saken.

Årbøkene er distribuert til alle medlemmer.

1.3.3 Høringsuttalelser

I perioden har NR, enten alene eller i samarbeid med andre presseorganisasjoner, blant annet avgitt uttalelser om:

- 2005-01-06: Statlige tilsyn
- 2005-03-08: Politisk reklame
- 2005-05-09: Medieregioner
- 2005-05-25: Kringkastingsloven Stortinget
- 2005-05-26: Filming i retten

- 2005-05-26: Opptak i retten
- 2005-06-03: Forskrift trafikkulykker
- 2005-06-03: Veiulykker
- 2005-06-07: Fristillingsveileder
- 2005-06-15: Helsepersonel og gaver
- 2005-06-24: Rammevilkår lokalradio
- 2005-08-15: Politisk reklame
- 2005-08-25: EUs TV-direktiv
- 2005-09-05: Innsyn likestillingsombud
- 2005-09-29: Medietilsynet
- 2005-12-09: Kommuneloven
- 2006-01-10: Medieeierskapsloven
- 2006-03-23: Ansattes ytringsfrihet
- 2006-05-20: Innsyn innsamlingsaksjoner
- 2006-08-04: Eiendomsregistrering matrikkel forskrift
- 2006-08-10: Fornærmede i straffeprosess
- 2006-09-20: Valglov, forbud mot valgdagsmålinger
- 2006-11-23: Stat-kirke-utredningen, NOU 2006:2, om åpenhet

De fleste uttalelser av denne art fra Norsk Redaktørforening blir lagt ut på foreningens hjemmesider – www.nored.no

1.3.4 Utredninger/håndbøker

NR har i perioden utarbeidet to utredninger/håndbøker:

- ”Redaktører under press?” En undersøkelse av ansvarlige redaktørers forhold til eiere og annonsører
- ”Slik drar du bra damer...” En håndbok i rekruttering av kvinnelige ledere

Utredningen om ansvarlige redaktørers forhold til eiere og annonsører, ble laget delvis som en oppfølging til lønnsstatistikken året før, hvor det i tillegg til selve statistikken var heftet på to spørsmål til redaktørene. For å få et bedre grunnlag for å kunne si noe sikkert om ansvarlige redaktørers eventuelle opplevelse av press fra eiere og annonsører ble det denne gangen gjort en separat undersøkelse for nettopp de ansvarlige redaktørene, og med flere og mer presise spørsmål.

Håndboken i rekruttering av kvinnelige ledere er et resultat av ”kvinneprogrammet” som en del av NRs handlingsplan for perioden. Håndboken bygger blant annet på spørreundersøkelser blant NRs kvinnelige medlemmer, samt rundt 400 journalister, i tillegg til bidrag fra kompetente fagpersoner innen rekruttering og organisasjonsutvikling. Håndboken lå ferdig til høstmøtet i Molde 2006, hvor nettopp rekruttering av kvinner var et sentralt tema. Boken – og NRs initiativ på området – ble også omfattet av en viss medieinteresse.

1.4 Regionforeningene

Norsk Redaktørforening har ni regionale foreninger. De organiserer og gir faglige tilbud til NRs medlemmer innenfor den enkelte forenings geografiske nedslagsfelt.

Ved landsmøteperiodens utløp har regionforeningene følgende valgte ledere: I parentes er angitt ledere som har innehatt vervet tidligere i landsmøteperioden:

Nordnorsk Redaktørforening: Yngve *Nilssen*, Bladet Tromsø

Trøndelag Redaktørforening: Gunnar *Flikke*, Adresseavisen (Rolf *Dyrnes Svendsen*, Adresseavisen).

Møre og Romsdal Redaktørforening: Richard *Nergaard*, Romsdals Budstikke

Vestafjeldske Redaktørforening: Olav *Kobbeltveit*, Bergens Tidende

Rogaland og Agder Redaktørforening: Gunvald *Justnæs*, Lindesnes

VeTeBu Redaktørforening: p.t. uten leder

Oplandenes Redaktørforening: Torbjørn *Moen*, Valdres

Oslo Redaktørforening: Jon Magne *Lund*, Vårt Land

Østfold Redaktørforening: Ulf Morten *Davidsen*, NRK-Østfold (Hans Petter *Kjøge*, Fredriksstad Blad)

1.5 Valgkomiteen

Landsmøtet i 2005 valgte følgende valgkomite: Kari Werner *Øfsti* (leder), Tor *Axelsen* (medlem), Finn *Holmer-Hoven* (medlem) og Kari *Dæhlen* (varamedlem). Werner *Øfsti* ba i perioden om å bli fritatt for vervet, og etter dette konstituerte valgkomiteen seg med Tor *Axelsen* som leder.

1.6 Sekretariatet

Norsk Redaktørforening har kontorfellesskap med Norsk Presseforbund. NR-sekretariatet har tre fast ansatte medarbeidere. I tillegg til NR-oppgavene utfører det også sekretariatsarbeide for Oslo Redaktørforening, for NRs vederlagsfond, for International Press Institute i Norge og IPI-avdelingenes samarbeid i de nordiske land.

Sekretariatet består av generalsekretær Nils E. *Øy*, assisterende generalsekretær Arne *Jensen* og sekretær Monica *Andersen*.

KAPITTEL 2 – REDAKTØRINSTITUTTET

Redaktørinstituttet defineres som «*prinsippet om redaktørens uavhengige forvaltning av ytrings- og informasjonsfriheten gjennom massemedier, med mandat fra eier, med selvpålagte samfunnsoppgaver som fri informasjonsformidling, kritisk granskning av makthavere og mangfold i meningsdannelse - og med juridisk ansvar bare overfor lov og domstol*».

Redaktørinstituttet er et institutt i bevegelse. Det er prinsipielt rotfestet i både lovverk og avtaleverk, og forståelsen av og oppfatningen av instituttet påvirkes av endringer som finner sted i de byggeklossene instituttet hviler på.

Også denne landsmøteperioden har det vært stor oppmerksomhet om instituttet.

2.1 Lovfesting av redaksjonell uavhengighet

Ny ordlyd til Grunnloven § 100 ble vedtatt i Stortinget 30. september 2004, og deretter gikk årene 2005 og 2006 med til å purre på det lenge bebudede utkast til ny lov om redaksjonell uavhengighet, slik både regjeringen Bondevik II og Stoltenberg II hadde lovet. Først den 6. februar 2007 la kulturstatsråd Trond Giske fram et høringsnotat om lovfestingen av prinsippet i Redaktørplakaten, med høringsfrist 14. april 2007.

2.2 Redaktørens rettslige ansvar

Et redaksjonelt eneansvar, etter noenlunde samme modell som i Sverige, har vært et mål for Norsk Redaktørforening like siden foreningen ble startet. Stortinget har aldri villet gi et slikt objektivt ansvar, fordi man i Norge har lagt så sterk vekt på det naturlige ansvarssystem. Det særlige redaktøransvar ble skrevet inn i straffeloven § 431 som supplerende ansvarsregel, med særlig tanke på ytringer som ble publisert som anonyme.

I forbindelse med både Ytringsfrihetskommisjonens innstilling, Konvergensutvalgets innstilling og i tilknytning til Straffelovkommisjonens arbeid med revisjon av straffeloven har NR påpekt behovet for nærmere utredning av ansvarssystemet for medier. Regjeringen Bondevik II har fulgt dette opp i sin ytringsfrihetsmelding om endring av Grunnloven § 100, og uttaler der at "Departementet støtter Ytringsfrihetskommisjonens forslag om å utrede behovet for lovregulering av spørsmål som knytter seg til ansvars plassering og kildevern/anonymitetsrett."

Departementet har uttalt at arbeidet med en vidtfaavnende medielov eventuelt bør utstå til man har noe nærmere erfaringer med eventuell ny ansvarslovgivning, og til den tid da regulering av kringkasting og tele ikke lenger kan begrunnes ut fra mangelen på frekvenser og nettkapasitet.

2.3 Redaksjonelle stiftelser

Redaksjonelle stiftelser til vern om redaktørinstituttet og avisens uavhengighet kom inn i norske aviser i begynnelsen av 1980-årene. Slik organisering skjedde først og fremst som et forsvarsverk mot de såkalte "nye eiere" som gjorde oppkjøp av avisaksjer og selskaper, og som vern for den redaksjonelle integritet og avisenes vedtektsfestede formål. Det var

Dagbladet som var først ute med en stiftelsesmodell. Den ble etablert 26. september 1984. Senere kom flere etter, og i dag kan vi telle ti forskjellige stiftelsesordninger i norsk presse. De har stort sett samme formål, men det organiseringen kan være ulik.

I landsmøteperioden er det kommet til en ny redaksjonell stiftelse, nemlig Stiftelsen Fredriksstad Blad, som ble lovet opprettet av avisens daværende eier Orkla Media i forbindelse med at konsernets avisaksjeselskaper i Østfold ble fusjonert inn i Mediehuset Østfold AS.

I forbindelse med etableringen av et felles selskap for regionavisene gjennom MediaNorge ASA er etablering av redaksjonelle stiftelser også drøftet i Adresseavisen og Stavanger Aftenblad. Bergens Tidende har allerede en slik stiftelse.

2.4 Redaktøransvar og tariffkonflikter

Etter journaliststreiken i avisene i 2004 gjennomførte NR-styret en kartlegging av erfaringer blant medlemmene, i tillegg til at det ble arrangert en erfaringskonferanse i Oslo for en del medlemmer med spesielle erfaringer. På basis av dette ble NRs veiledning supplert foran lønnsoppgjøret i 2006, og det ble også invitert til et eget informasjonsmøte i Oslo for redaksjonene mens forhandlingene pågikk. Heldigvis kom det fram til en meklingsløsning for journalistene i MBL-oppgjøret, mens det derimot kom til åpen konflikt for NJ- og KL-medlemmer i NRK. Denne streiken pågikk i en uke, og ble først avsluttet for ca 1600 NJ-medlemmer om morgenen onsdag 8. juni. Ca 900 KL-medlemmer fortsatte streiken ytterligere noen dager. NRK-konflikten gjaldt først og fremst lønsspørsmål og fridager som kompensasjon for ubekvem arbeidstid.

KAPITTEL 3 – ÅPENHET

I følge handlingsprogrammet for perioden 2005-2007 skal NR i perioden:

”Arbeide i forhold til Stortinget i forbindelse med revisjonen av offentlighetsloven og andre åpenhetsregler, arbeide for lovendringer som styrker ytringsfriheten for ansatte, blant annet gjennom samarbeid med andre organisasjoner, arbeide for å få flest mulig kommuner til å vedta informasjonsreglementer som bedrer tilgangen til informasjon og styrker de ansattes ytringsfrihet, søke å arrangere en kampanje hver høst som setter søkelys på åpenhet i forvaltning og politikk og delta aktivt i arbeidet med utvikling av pressens felles nettsted for offentlighet og innsyn”.

Etter den forholdsvis omfattende åpenhetskampanjen i som ble gjennomført i forrige landsmøteperiode, har foreningen i de to årene som har gått rettet innsatsen inn mot enkelte mer spesifikke områder, i tillegg til det løpende offentlighetsarbeidet som utføres gjennom høringsuttalelser og kontakt med myndigheter og politikere, rådgivningstjeneste overfor redaktører og journalister og foredrag, deltakelse i debatter, innlegg i aviser og lignende.

Det er særlig to saker som har hatt styrets og sekretariatets oppmerksomhet i perioden; den nye offentlighetsloven (se punkt 3.1) og spørsmålet om ytringsfrihet og varslervern for ansatte (se punkt 3.5). I tillegg har sekretariatet også vært engasjert i arbeidet med å videreutvikle

offentlighet.no, samt påbegynt arbeidet med å få flest mulig kommuner til å vedta nye infomasjonsreglementer. I perioden 2005-2007 har det ikke vært gjennomført en ny kampanje som nevnt i handlingsplanen, men målet er å gjøre dette i løpet av inneværende år.

3.1 Ny offentlighetslov

Regjeringen la fram sitt forslag til ny offentlighetslov 6. juni 2005 [(Ot.prp.nr.104 (2004-2005)] og kunne dermed ikke behandles i det sittende Stortinget. Ny proposisjon ble deretter fremmet 7. oktober 2005 [Ot.prp.nr.9 (2005-2006)], nesten to hele år etter at offentlighetslovutvalget la fram sin innstilling like før jul i 2003 (NOU 2003:30).

Regjeringen valgte på de fleste punkter å følge flertallsforslagene fra utvalget, men på enkelte punkter gikk forslaget heller ikke så langt. NR og de øvrige presseorganisasjonene var derfor lite fornøyd med lovforslaget, og drev et intenst lobby-arbeid overfor Justiskomiteen foran sluttbehandling i Stortinget i mai 2006. Komiteen imøtekom NR bare på noen få punkter.

Viktigste endring i ny lov er utvidet virkeområde og nye regler for innsyn på det kommunale område, samt utvidet adgang til å få opplysninger fra databaser. Dessuten blir EU-direktivet om viderebruk av offentlige opplysninger implementert gjennom ny offentlighetslov, slik at det legger begrensninger på det offentliges adgang til å gjøre forretning på offentlige opplysninger. Endelig ba Stortinget om at regjeringen må vurdere å innføre plikt til å journalføre organinterne dokumenter igjen, og at regjeringen må legge fram en evaluering av lovendringene ”i løpet av neste stortingsperiode med hovedfokus på om intensjonene om mer innsyn har blitt oppfylt”. Det betyr at evalueringen skal gjennomføres allerede i perioden som følger etter stortingsvalget i 2009, og altså før stortingsvalget 2013.

Justisdepartementet er nå i gang med å lage utkast til forskrifter, som er til dels omfattende bl a på virkeområdet og når det gjelder implementering av gjenbruksdirektivet. Det er ventet at utkastet blir sendt på høring i slutten av mai 2007, men forutsetningen er likevel at loven skal tre i kraft 1. januar 2008. Hvis ikrafttredelsen skjer på dette tidspunkt, vil det være hele 12 år og seks måneder etter at Stortinget 19. juni 1995 ba regjeringen sette i gang arbeidet med å revidere offentlighetsloven.

Den nye loven vil kreve omfattende skolering. Mens den nåværende lov er på 13 korte paragrafer (ca 10.000 tall og tegn i omfang) er den nye loven på 33 paragrafer og nesten tre ganger så omfattende tekst som nåværende lov. Den nye loven har også en lang rekke nye begreper og er generelt vanskeligere å bruke.

3.2 Åpenhet i rettspleien

3.2.1 Fotografering/opptak

Høyesteretts bøtlegging i mars 2004 av to redaktører for publisering av bilder av Veronica Orderud i forbindelse med domsavsigelsen i Nes herredsrett 22. juni 2001 ble kort tid etterpå

brakt inn for Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg av de to tidligere redaktørene i henholdsvis Aftenposten og Dagbladet. Saken er ennå ikke formelt tatt til behandling av domstolen, men den norske regjeringsadvokat er blitt bedt om å fremme sitt syn på klagen fra avisredaktørene. Det betyr normalt at saken er kommet gjennom det første nåløyet i en omstendelig prosess. Ved siste årsskifte sto det vel 90.000 saker i kø for å bli behandlet av domstolen.

3.2.2 Tilgang til elektroniske dokumenter (LOVISA)

I løpet av forrige periode ble det såkalte LOVISA-systemet, et opplegg for elektronisk saksbehandling, tatt i bruk ved norske domstoler. NR og andre presseorganisasjoner medvirket med innspill til hvordan systemet også skulle tjene mediene, og man har fått tilgang til en egen tjeneste – foreløpig for berammelser - med flere opplysninger enn det allmennheten ellers får. Søknader om tilgang til tjenesten skjer via www.domstol.no

Fra presseorganisasjonenes side er det også i denne landsmøteperioden arbeidet for at tjenesten så raskt som mulig blir utvidet, slik at man via berammingslistene også får direkte tilgang til for eksempel tiltalebeslutninger. Arbeidet med dette vil fortsette. I løpet av høsten 2007 er det ventet at berammelseslistene på LOVISA også skal bringe opplysninger om blant annet tiltaltes hjemsted.

3.2.3 Lukkede dører og referatforbud

NR-sekretariatet og NP-sekretariatet har i landsmøteperioden hatt særlig oppmerksomhet mot en økende tendens i domstolene til å bruke lukkede dører og/eller referatforbud i hovedforhandlinger. Enten på initiativ eller med bistand fra sekretariatene er det inngitt kjæremål mot flere tilfeller av begrensning av offentlighetsprinsippet i domstolloven. Det er særlig i form av helt eller delvis forbud mot offentlig referat av *rettsavgjørelser* at dette skjer. Retten til å påkjære slike beslutninger er gitt i domstolloven §130. I fire tilfeller i 2005 og 2006 har er referatforbudet helt eller delvis blitt opphevet etter slike kjæremål, og i ett tilfelle ble saken løst først etter behandling i Høyesteretts kjæremålsutvalg. Domstolloven gir også adgang til å påkjære kjennelser om referatforbud fra rettsforhandlingene, i § 129.

NR-sekretariatet har også bistått noen redaktører i bestrebelser for å begrense overdreven bruk av lukkede dører i hovedforhandlinger. Pr i dag er det ikke adgang til å påkjære kjennelser om dette. Lukkede dører er etter sin art en mer alvorlig inngripen mot offentlighetsprinsippet i rettspleien enn referatforbud, og i forarbeidene til bestemmelsene om dette er det uttalt at man bør være forsiktig med å bruke lukkede dører i hovedforhandlinger, og at de hensyn som skal tas ofte kan løses bedre med delvis eller helt referatforbud i saken.

3.2.4 Samarbeid med Dommerforeningen

NR og NP har i perioden også hatt et visst samarbeid med Dommerforeningens medieutvalg i forbindelse med utvalgets arbeid med en veiledning om offentlighet i rettspleien. Vi har hatt ett møte med utvalget og for øvrig oversendt synspunkter og dokumentasjon i flere omganger under utvalgets arbeid. Veiledningsheftet, "Dommerne og mediene" ble utgitt i mai 2006 og NR-sekretariatet har kunnet tilby heftet til alle interesserte gjennom våre nyhetsbrev.

I heftet gis det blant annet råd om lukking av dører, i tråd med hva som er nevnt i punkt 3.2.3. Det heter i heftet at ”Med unntak for de sakene hvor det i loven er uttrykkelig bestemt at rettsmøtet skal gå for lukkede dører, vil det etter utvalgets mening sjelden være behov for å utelukke pressen. Utvalget mener at de hensyn som tilsier lukkede dører som oftest vil ivaretas ved at det nedlegges et begrenset referatforbud”. Det henvises samtidig til praksis i Danmark, der det etter retsplejeloven § 29(5) ikke er adgang til å lukke dørene i tilfeller hvor det er tilstrekkelig med referatforbud.

3.3 Nyhetsretten

3.3.1 Adgangen til å rapportere

I forbindelse med Rally Norway tok enkelte medier opp spørsmålet om de kontraktene for akkreditering som pressefolk ble forelagt og betingelsene for å få adgang til de områdene hvor det var restriksjoner på adgangen. Dette gjaldt primært de områdene hvor deltakerne og deres team oppholdt seg. Enkelte medier valgte å undertegne disse avtalene, andre unnlot. Sekretariatet avga uttalelser i sakens anledning, men det ble ikke iverksatt noen form for felles aksjoner i så måte.

Annerledes var det da spørsmålet om fotokontrakter ble tatt opp i forbindelse med countryartisten Dolly Partons konserter i Bergen og Oslo i 2007. Etter den første konserten i Bergen tok NR initiativet til en felles uttalelse fra medieorganisasjonene, hvor det ble oppfordret til ikke å undertegne tilsvarende kontrakter for konsertene i Oslo. Oppslutningen om denne linjen var tilsynelatende fullstendig. Saken er senere fulgt opp overfor norske byråer som har ansvaret for slike arrangementer i Norge, med forklaring på hva norske medier kan godta og ikke, og med oppfordring til de samme firmaer om å forklare dette for sine utenlandske partnere. NR har i den forbindelse sørget for oversettelse av uttalelsen til engelsk.

3.3.2 Eksklusivitet for offentlig informasjon

Spørsmålet om eksklusivitet for offentlig informasjon, herunder forskjellsbehandling av medier, har blant annet vært tatt opp av NR-medlemmer i Norsk Presseforbunds offentlighetsutvalg, noe som medførte at utvalget satte temaet på dagsorden i et eget møte hvor informasjonsmedarbeidere i alle departementet ble invitert. Oppmøtet fra departementenes informasjonsavdelinger var meget godt, og alle departementer var representert.

Fornyingsministeren har for øvrig bebudet en gjennomgang av statens informasjonspolicy, blant annet gjennom en rundebordskonferanse i løpet av våren. Spørsmålet om eksklusivitet og likebehandling er blant de temaer presseorganisasjonene vil ta opp i den forbindelse.

Et viktig poeng i den forbindelse er at EUs gjenbruksdirektiv, som implementeres i norsk lov gjennom den nye offentlighetsloven, etablerer skranker mot forskjellsbehandling når det gjelder tilgang til offentlig informasjon.

3.3.3 Gjenbruk av offentlig informasjon

NR har i siste del av perioden vært sterkt engasjert i en sak hvor Budstikka har blitt møtt med reaksjoner fra Norsk Eiendomsinformasjon (NE), på grunn av den måten de har videreføret og tilrettelagt eiendomsinformasjon fra grunnboken i sin nettutgave budstikka.no. NE har hevdet at Budstikkas bruk av informasjonen har vært i strid med Personopplysningsloven, og at man samtidig skal betale en betydelig høyere pris ved den form for videreutnyttelse som det her er snakk om. Datatilsynet avga uttalelse hvor man konkluderte med at Budstikkas bruk dreier seg om journalistisk virksomhet, og således faller inn under Personopplysningslovens unntaksbestemmelser. Avgjørelsen er pålagt av NE til personvernemnda, og det foreligger så langt ingen avgjørelse der. Når det gjelder spørsmålet om pris vil presseorganisasjonene i den videre prosess blant annet vise til at implementeringen av EUs gjenbruksdirektiv, (jfr punkt 3.1), hvor det fremgår at offentlig informasjon (som faller utenfor hovedregelen om gratis formidling) ikke kan prises høyere enn hva det koster å samle inn og formidle informasjonen ”med tillegg av en rimelig avkastning”.

3.4 Skattelistene

Som kjent vedtok Stortinget våren 2004 en innstramming i reglene for tilgang til elektroniske utgaver av skattelistene. I praksis betød endringene blant annet at listene ikke lenger ble utlevert i samlet form elektronisk, og at mediene derfor ikke lenger kunne bruke disse til å bearbeide data mer systematisk og heller ikke publisere disse i søkbar form på nettet.

Arbeiderpartiet og SV stemte mot denne innstramningen. Etter regjeringsskiftet høsten 2005 henvendte derfor NR seg til finansminister med forespørsel om når departementet så for seg en mulig lovendring i tråd med det to av de tre regjeringspartiene hadde stemt for våren 2004. Svaret fra finansministeren gikk ut på at det kunne ikke departementet gjøre, fordi man ventet på en avgjørelse i EFTAs overvåkingsorgan ESA, som har tatt opp spørsmålet om det norske systemet, med åpenhet for ligningsopplysninger, bryter mot EUs personverndirektiv. Per mars 2007 foreligger det fortsatt ingen avgjørelse fra ESA.

Ved utleggingen av likningstall høsten 2006 forsøkte flere redaksjoner å lage direkte inngang til Skattedirektoratets database på internett fra egne hjemmesider. Skattedirektoratet iverksatte da en utestengning av søk fra en gruppe nord-norske aviser. Avisene svarte med å kreve tiltaket opphevd, gjennom midlertidig forføyning etter tvangsfullbyrdelsesloven. Skattedirektoratet fant da å måtte inngå forlik, og opphevet utestengningen.

3.5 Ansattes yringsfrihet

NR har i perioden fortsatt arbeidet med å påvirke lovgivningsprosessen knyttet til ansattes yringsfrihet og varslervernet. Stortinget vedtok i juni 2005 (Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet og Fremskrittspartiet) en varslerparagraf som gikk langt lenger i sitt vern enn den daværende Bondevik-regjeringens forslag. Iverksettelsen ble imidlertid utsatt i påvente av et allerede bebudet utredningsarbeid i regi av regjeringen. Dette arbeidet skulle raskt vise seg å gi et

langt dårligere resultat enn hva stortingsflertallets vedtak fra juni ga føringer om. Dette til tross for at tre av flertallspartiene fra juni-vedtaket i mellomtiden hadde inntatt regjeringskontorene. NRs sekretariat var representert i en referansegruppe for lovarbeidet, og argumenterte gjennom hele prosessen for en innretning på lovteksten i tråd med vedtaket fra juni 2005. Utredningen ga et resultat som ikke bare NR, men også flere andre instanser protesterte kraftig mot, noe departementet tok hensyn til i sin utforming av det endelige forslaget som ble fremmet for Stortinget (Ot prp nr 84 2005-2006) – og senere vedtatt. Resultat ble langt fra så bra som det etter NRs syn burde vært, men samtidig betydelig bedre enn hva det en stund var grunn til å frykte.

3.6 Pressefrihetsspørsmål

3.6.1 Samarbeide med IPI

NR utfører sekretariatstjenester for det norske styret i International Press Institute, og gir bistand til de norske IPI-komiteene i forbindelse med planleggingen av de årlige nordiske konferansene. 2005 års konferanse ble holdt i Lidköping, Sverige, og skulle i 2006 vært holdt i Finland. Dessverre måtte dette arrangementet avlyses, og de finske verter gjør et nytt forsøk i 2007. IPI-avdelingen i Danmark skal være arrangør i 2008, og det planlegges da å legge den nordiske konferansen til Grønland.

3.6.2 Pressefrihetens Dag

Pressefrihetens Dag har blitt markert både i 2005 og 2006, i begge tilfeller i et samarbeid mellom en rekke presseorganisasjoner, med IPIs norske avdeling i spissen og med NRs sekretariat som arrangementsansvarlige. Begge årene samlet arrangementet rundt 40 deltakere. Programkomiteen for arrangementene besto i 2005 av Arne Strand (IPI), Ann-Magrit Austenå (NJ), Tore Slaatta (UiO) og Arne Jensen (NR). I og med skifte av styreleder for IPI Norge i 2006 gikk Arne Strand ut av komiteen, til fordel for den nye styrelederen, Stig Finslo.

KAPITTEL 4 – LOVGIVNING

4.1 Grunnloven

Da Stortinget vedtok ny § 100 i Grunnloven 30. september 2004 var det allerede klart at det var enighet om å endre paragrafen så snart som mulig – fordi den kom til å inneholde en setning i første ledd som ga liten – eller helst forvirrende – mening. Det gjaldt ordene som er kursivert i teksten nedenfor:

"Ingen kan holdes retslig ansvarlig på *andet grundlag end Kontrakt eller andet privat Retsgrundlag*, for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse."

Lederne for de største partiene fremmet derfor allerede samme dag et forslag om å endre loven så snart det nye Stortinget var samlet. Samtidig endret man også første ord i andre setning i tredje ledd fra "Det" til "Der". Vedtaket om endring skjedde først 2. februar 2006, da vår nye § 100 ble lydende slik:

Ytringsfrihed bør finde Sted.

Ingen kan holdes retslig ansvarlig for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være foreskrevet i Lov.

Frimodige Ytringer om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand ere Enhver tilladte. Der kan kun sættes slige klarlig definerede Grændser for denne Ret, hvor særlig tungtveiende Hensyn gjøre det forsvarligt holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelser.

Forhaandscensur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ikke benyttes, medmindre det er nødvendigt for at beskytte Børn og Unge imod skadelig Paavirkning fra levende Billeder. Brevcensur kan ei sættes i Værk uden i Anstalter.

Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. Det kan i Lov fastsættes Begrænsninger i denne Ret ud fra Hensyn til Personvern og af andre tungtveiende Grunde.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale.

4.2 Eierskapsloven

Etter at Stortinget i november 2004 vedtok omfattende endringer i den såkalte eierskapsloven ble det juli 2005 vedtatt forskrifter om inndeling i regioner, som følge av lovens regler om regionale eierbegrensninger. NR avga høringsuttalelse hvor vi, i tillegg til å reise prinsipielle spørsmål knyttet til de regionale begrensningene, tok til orde for at det foreslåtte antallet regioner (10) burde reduseres til fire. Synspunktene ble ikke tatt hensyn til.

4.3 Offentlighetsloven

Ny offentlighetslov er omtalt under punkt 3.1.

4.4 Ligningsloven

Endringer i ligningsloven er omtalt under punkt 3.4.

4.5 Ny arbeidslivslov

Den nye varslerparagrafen i arbeidslivsloven er omtalt i punkt 3.5.

4.6 Ny straffelov

Ny straffelov ble vedtatt av Stortinget i 2005, men bare første del med de alminnelige bestemmelser – som blant annet omfatter legaldefinisjoner.

Begrepet ”**trykt skrift**” er i gjeldende straffelov definert i §7, men er sløyfet som legaldefinisjon i den nye loven. Årsaken er at man har funnet behov for å definere ulike typer medier konkret i ulike bestemmelser. Det er f.eks. skjedd i kapittel 13 om inndragning, der man bruker følgende definisjon: ”Med informasjonsbærer menes i denne bestemmelse trykt skrift eller annet som formidler en skriftlig, visuell, auditiv eller elektronisk lagret informasjon.” Ny straffelov har for øvrig en bestemmelse i § 71 som søker å begrense adgangen til såkalt ”forebyggende inndragning” av informasjonsbærere. ”En informasjonsbærer kan bare inndras med hjemmel i § 70 dersom det er fare for at informasjonsbæreren ellers ville bli benyttet på en måte som kunne gjøre uopprettelig skade”, heter det i merknaden. NR gikk i mot denne bestemmelsen og mente at reglene om midlertidig forføyning måtte dekke de aktuelle behov for denne type inngrep. Uansett må vi gå ut fra at alle former for inndragning må vurderes opp mot Grunnloven § 100 og EMK.

Lovens § 10 omhandler begrepet ”**offentlig sted og offentlig handling**”. I følge forarbeider og merknad vil det være offentlig når 20-30 personer er samlet, enten det skjer i åpen eller privat sammenheng. Særlig bemerkes med den nye lovteksten at budskap som fremsettes i radio, fjernsyn, over åpne internett-sider og ved oppslag skal omfattes.

Reglene om **foretaksstraff** er inntatt i paragrafene 27 og 28. NR og øvrige presseorganisasjoner arbeider aktivt for å unngå at slik straff kan brukes mot mediene i redaksjonelle saker. Noe fullstendig unntak for mediene oppnådde vi ikke, men der er tatt med en del drøftelser omkring problemet med bruk av foretaksstraff mot medier, og i merknaden til § 28 uttales det følgende: ”Ved vurderingen av om et medieforetak skal ilegges straff, er det grunn til å ta i betraktning om det finnes en redaktør som kan holdes strafferettslig ansvarlig. Dersom redaktøren kan straffes, vil det ofte tale mot å ilegge foretaket straff, se (proposisjonens) punkt 17.5.”

I den nye straffeloven er adgangen til å idømme **rettighetstap** blitt utvidet til å gjelde også for privat område, ikke lenger bare for offentlig ansatte (§56). Det betyr altså at en domstol kan fradømme en redaktør hennes stilling, eller eventuelt til å inneha en slik stilling for fremtiden. NR og de andre presseorganisasjonene gikk i mot dette, men ble ikke hørt verken av departementet eller Stortinget. Justisdepartementet uttalte i proposisjonen:

Ytringsfriheten er ikke ubegrenset, og det gjelder klare grenser for hva slags ytringer som lovlig kan fremsettes eller videreformidles. En redaktør som trer over disse grensene, bør ikke ha fribrev på å fortsette i stillingen. Samtidig er det grunn til å understreke at domstolene bør utvise særlig forsiktighet med å idømme rettighetstap på områder hvor dette kan oppfattes som et inngrep i ytringsfriheten eller demokratiske prosesser, som for eksempel hvor det er tale om å fradømme noen retten til å være redaktør

i et meningsbærende medium. Slik lovforslaget er utformet, har domstolene imidlertid full anledning til å ta slike forhold i betraktning når de avgjør om rettighetstap *bør* idømmes i den enkelte sak, jf. utkastet § 56 første ledd, som bestemmer at rettighetstap «kan» idømmes når «allmenne hensyn» tilsier det.

Justisdepartementet er i arbeid med proposisjoner til resten av ny straffelov, og det er ventet at proposisjonen som omhandler blant annet rikets sikkerhet (spionparagrafene) m.v. skal komme på slutten av år 2007. En proposisjon som blant annet behandler ærekrenkelseskapittelet er ventet i 2008. På dette området krever som kjent flere fellende dommer i Strasbourg at det må skje en del endringer, men i tillegg foreligger en rekke forslag fra ulike utredningsutvalg om at ærekrenkelselser bør flyttes bort fra strafferetten og over til sivilretten.

4.7 Kringkastingsloven

Stortinget vedtok i juni 2005 en rekke endringer i kringkastingsloven, i hovedsak i tråd med det høringsnotatet som ble sendt ut fra Kulturdepartementet i januar 2004, og hvor NR, i likhet med flere andre medieorganisasjoner, gikk sterkt i rette med flere av forslagene. Endringene innebar blant annet strengere restriksjoner på "salgsfremmende omtale" og utvidelse av gebyrområdet for overtredelse av kringkastingsregelverket, til også å gjelde en rekke skjønsmessige forhold knyttet til innholdet. I forhold til spørsmålet om "salgsfremmende omtale" foretok departementet en presisering av definisjonen av hva som er ment å falle innenfor den nye lovregelen, en presisering som gjør forslaget noe bedre enn utgangspunktet. Medieorganisasjonene har, i tillegg til de rent prinsipielle innvendinger, vært opptatt av å sørge for at regelen ikke kan brukes til å hindre alminnelig forbruker- og veilednings-journalistikk.

I forlengelsen av endringen i loven sendte Kulturdepartementet før jul 2006 ut et forslag til endringer i kringkastingsforskriften, med vekt på størrelsen på gebyrer ved overtredelse, og kriterier for vurdering av disse. NR har protestert både mot nivået på gebyrene (maks grense på 2 millioner kroner for skjønsmessige vurderinger av innhold), samt på mangelen på forutsigbarhet i kriteriene.

4.8 Ny tvistelov

Stortinget vedtok nye tvisteloven 6. juni 2005. NR- og NP-sekretariatet arbeidet aktivt helt fra utredningen om ny tvistelov kom i gang våren 1999, via utredningen NOU 2001:32 og gjennom stortingsbehandlingen i 2005. Den nye loven gir vesentlig bedre verktøyer for allmennhetens og medienes innsyn i rettsforhandlingene, i dokumenter og bevis enn den nåværende lov. Også for forliksrådenes arbeid, og delvis også for voldgiftsavgjørelser, gir den nye loven forbedringer – selv om Stortinget ikke fulgte opp de forslagene om enda større innsynsrett som mindretallet i utredningsutvalget foreslo.

I den nye tvisteloven er bestemmelsen om kildevern plassert i ny § 22-11 under overskriften "Bevisfritak for massemedia – kildevern". Det materielle innhold i bestemmelsen er den samme som før, men bestemmelsen er gitt en medienøytral utforming slik at kildevernet etter ikrafttreddelsen av ny lov skal omfatte redaksjonelle medier på alle plattformer. En tilpasning til dette er også gjort for kildevernbestemmelsen i straffeprosessloven § 125. Ordlyden som er

brukt er ”annen medievirksomhet som i hovedtrekk har samme formål som aviser og kringkasting”. I forarbeidene heter det at blant annet at ”Dette vil blant annet dekke nettaviser m.v. og elektroniske overføringer av ”kringkastings- eller fjernsynskarakter” hvor tilgangen skjer via Internett og lignende. Sentrale kriterier her vil være om den aktuelle ”nettavis” har en ledende person med oppgaver tilsvarende en ansvarlig redaktør, og om den fremtrer som en kilde for løpende informasjon og debatt.”

Den nye tvisteloven og endringen i kildevernbestemmelsen i straffeprosessloven er ventet å tre i kraft 1. januar 2008.

KAPITTEL 5 – RETTSPRAKSIS –

Antall søksmål mot mediene har fortsatt å minske også i denne perioden. I Medierettarkivet ved Institutt for Journalistikk, som NR-sekretariatet samarbeider med, var det i toppåret 1995 registrert 32 nye krenkelsessaker som var reist for domstolene. I tiåret som fulgte er antall nye saker gått jevnt nedover. I 2003 og 2004 ble det hvert år registrert bare åtte nye saker. Samtidig har antall også antall frifinnelser og avvisninger gått opp, slik at antall fellende dommer er blitt svært få.

NR-styret antar at en delvis årsak er den effekt Strasbourg-domstolens avgjørelser har hatt, ved å underkjenne kjernepunkter i norsk injurierett i tre sentrale saker. I tillegg til dette bør det også pekes på den satsning som både Institutt for Journalistikk, øvrige utdanningsinstitusjoner, redaksjonene selv og NR har gjort det siste tiåret, for bedre skoling og bevisstgjøring på området.

NR har også i denne beretningsperioden arrangert årlige injurioseminar for advokater som hovedsakelig er engasjert i forsvar av mediene.

5.1 Krenkelsessaker

Det er fortsatt ærekrenkelsessaker som dominerer krenkelsessakene mot mediene. Av de 17 nye saker som er registrert i perioden er det hele 13 saker om ærekrenkelse, og fire saker om krenkelse av privatlivets fred. Økningen i den siste sakstypen er en ny tendens.

5.2 Saker i Høyesterett

Høyesterett har behandlet kun én ærekrenkelsessak i perioden (kalenderårene 2005 og 2006), og dessuten tre andre medierelaterte saker.

Ærekrenkelsessaken gjaldt et søksmål mot Fædrelandsvennen fra en tidligere straffedømt som ble innbrakt til politiavhør i første fase av etterforskningen etter barnedrapene i Baneheia i Kristiansand i mai 2000. Han mente at avisen pekte ham ut som mistenkt. Avisen ble frifunnet i Høyesterett med tre mot to stemmer. Et tilsvarende søksmål fra samme person mot TV2 ble noe mer vellykket. I Agder lagmannsrett fikk han medhold i at han var ærekrenket av TV-kanalen og ble tilkjent oppreisninger med hele 250.000 kroner.

NRK ble frifunnet i Høyesterett i en sak som gjaldt utformingen av en logo til bruk i serien "Jul på Månetoppen", der det ble brukt elementer fra to tidligere serier, bl a "Jul i Blåfjell". Designeren som skapte denne logoen gikk til søksmål for krenkelse av opphavsretten og med krav om ytterligere betaling. Den tredje saken gjaldt ikke søksmål mot medier, men mot en lege på Rikshospitalet som ble dømt for krenkelse av privatlivets fred. Det skjedde ved at han bare klarerte med en pasient at han skulle få besøk av regjeringsmedlemmer, og ikke at det samtidig fulgte mediefolk på omvisningen. Derved kom han med i sending i Dagsrevyen. Legen ble dømt til å betale 50.000 kroner i oppreisning.

Saken om sendeforbud mot Brennpunkt-programmet i NRK er behandlet i neste punkt, ettersom den kom til behandling i Høyesterett først i 2007.

5.3 Andre saker

For øvrig preges rettspraksis i mediasaker de to siste årene av samme tendens som forrige periode: Det er et svært lavt antall nye ærekrenkelsessaker som kommer for retten, og saksøkerne taper de fleste. I perioden er det bare "Mistenktsaken" mot TV2 som står som rettskraftig negativ avgjørelse mot mediene.

Til gjengjeld er det reist flere saker om privatlivets fred de siste årene. Mens én sak mot VG er blitt løst ved forlik, er to saker mot Se og Hør på vei oppover i rettssystemet. Big Brother-paret Anette og Rodney vant både i tingrett og lagmannsrett, og venter nå på den endelige avgjørelse i Høyesterett. Et annet par – brudepar denne gang – vant første runde i tingretten mot Se og Hør fordi bladet fotograferte og skrev fra deres utendørs vielsesseremoni på Tjøme.

Det er ikke registrert noen kildevernsaker i perioden, men derimot en sak der redaktøren har nektet å utlevere lydbåndopptak der kilden etter sigende var kjent. Det er bare én sak registrert som gjelder påstand om ulovlig opptak i straffesak, men her foreligger ingen dom. Derimot er det registrert en rekke saker om offentlighet i rettspleien, der mediene eller organisasjonene har protestert mot lukkede dører og/eller forbud mot offentlig referat. I de fleste av disse sakene har mediene vunnet fram.

Den aller største og viktigste saken i perioden gjelder imidlertid sendeforbudet mot et NRK-program om politiets metodebruk i NOKAS-etterforskningen høsten 2005. Forbudet ble gitt som midlertidig forføyning av byfogdembetet i Oslo til tross for at man ikke kunne påvise noe ulovlig innhold. NRK besluttet å sende til tross for forbudet, og kringkastingssjef John G. Bernander ble derfor også personlig anmeldt for å ha handlet "mot et lovformelig nedlagt forbud", som kan være brudd på straffeloven § 343. NRK anket samtidig sendeforbudet til lagmannsretten. Ny behandling fikk man først etter at Høyesterett hadde besluttet at NRK hadde krav på slik ny behandling. På dette tidspunkt var NR også gått inn i saken som hjelpeintervenient for NRK. Høsten 2006 kom endelig Borgarting lagmannsrett til at sendeforbudet var i strid med Menneskerettighetskonvensjonen og Høyesterett kom til samme konklusjon vinteren 2007.

KAPITTEL 6 – ETIKK

6.1 Pressens Faglige Utvalg

Antall nye klager til PFU holder seg omkring 250, med henholdsvis 253 i 2005 og 255 i 2006. Det er noe lavere enn rekordåret 2004 som ga 267 klager.

Antall behandlede saker var 261 i 2005, som var på høyde med rekordåret 2004, men gikk ned til 247 saker i 2006. Antall avgitte uttalelser var 146 i 2005 og 134 i 2006.

Antall fellende uttalelser var 48 i 2005 og 49 i 2006, mens det var henholdsvis 16 og 6 uttalelser med ”kritikk”. Frifinnende uttalelser kom i 82 uttalelser i 2005 og 79 uttalelser i 2006, mens det var tilsvarende 53 og 56 forenklete frifinnelser, henholdsvis 32 og 35 som ble løst ved minnelig ordning eller trukket, og 32 og 22 som ble henlagt.

PFU har ikke avgitt noen prinsipputtalelser i perioden.

6.1.1 Generalsekretærens initiativrett

NPs generalsekretær har brukt sin initiativrett til å fremme klager for PFU kun én gang i landsmøteperioden. Det gjaldt spørsmålet om Elle hadde brutt tekstreklameplakaten. Utvalget kom fram til at bladet hadde brutt god presseskikk. Utvalget viste til Vær Varsom-plakatens punkt 2.2, om vern av redaksjonell integritet, punkt 2.6, om redaksjonell troverdighet, og Tekstreklameplakatens punkt 1, der det blant annet heter: ”Produktomtaler skal være journalistisk motivert.(..) Hensikten må aldri være å reklamere for produkter eller tjenester. Også presentasjonsformen må være slik at stoffet ikke oppfattes som reklamebudskap”, heter det til slutt i PFU-uttalelsen.

6.1.2 Advokatklager

De siste årene har det vært et visst fokus på andelen såkalte ”advokatklager” til PFU. Statistikken for 2005 og 2006 viser at tilstanden er ganske stabil. I 2005 var det ca 13,5 prosent advokatklager og i 2006 var andelen 17,3 prosent. For sammenligningens skyld tar vi med prosenttallene for andelen advokatklager de foregående årene. De ser slik ut (avrundet):

1997: 19 prosent
1998: 18 prosent
1999: 15 prosent
2000: 15 prosent
2001: 14 prosent
2002: 18 prosent
2003: 11 prosent
2004: 16 prosent

For ordens skyld: Tallene gjelder andel av *innkomne klager*.

6.1.3 Åpenhet i PFU

NR-styret foreslo høsten 2006 at møtene i Pressens Faglige Utvalg skal holdes for åpne dører, med mindre sakene inneholdt sensitive opplysninger eller andre forhold av privat karakter av betydning for klageren. Initiativet ble tatt på grunnlag av framstøt fra en journalist i Dagbladet om å få referere fra saksbehandlingen. Styret i Norsk Presseforbund fattet følgende vedtak:

”Møtene i PFU er i utgangspunktet åpne for dem som vil observere eller omtale utvalgets arbeid. Medier som vil referere eller gjøre opptak fra forhandlingene om konkrete enkeltsaker, må innhente tillatelse på forhånd. Det vil her bli lagt vekt på sakens karakter og klagernes ønsker. I disse tilfellene har også partene adgang, men bare dersom begge parter kan møte. Ingen andre enn PFUs medlemmer eller sekretariat har talerett under møtene.”

6.2 Revisjon av Vær Varsom-plakaten

Høsten 2004 vedtok Norsk Presseforbunds styre at det skulle nedsettes et utvalg for å vurdere ulike endringer i Vær Varsom-plakaten, etter at NR ved revisjonen av sitt etikkdokument fra 1992 ga uttrykk for ønske om blant annet økt fokus på kildebredde og relevans i plakaten. Utvalget la fram sin innstilling i juni 2005 og etter høring i grunnorganisasjonene kom den til sluttbehandling i Norsk Presseforbunds hovedstyre i november 2005.

Forslagene berørte flere av punktene i plakaten, blant annet om identifikasjon av kilder, kildekritikk, saklighet og omtanke, identifikasjon, selvmord, imøtegåelsesrett, tilsvarsrett og redigering av digitale debatter. Det ble en til dels omfattende debatt, særlig om selvmordsbestemmelsen og redigering av digitale debatter, til dels også utenfor organisasjonene. Ved sluttbehandlingen i NPs hovedstyre nådde man til sist fram til enighet på alle punkter, unntatt bestemmelsen i 4.17 om digitale debatter. Ordlyden i dette punkt ble stående som før.

KAPITTEL 7 – MEDIEPOLITIKK

7.1 Pressestøtte

Pressestøtten har de to siste årene ligget på bortimot 250 millioner kroner - fordelt på 130-140 aviser. I forbindelse med den sterke økning i portoutgiftene de senere år ble det vedtatt en tilleggsbevilgning på ca 15 millioner kroner ved budsjettrevisjonen i 2006. Det foreligger ingen signaler som tyder på at støtten vil bli fjernet eller kraftig redusert de første årene.

7.2 Eierskapslovgivning

Endringer i eierskapslovgivningen er omtalt under punkt 4.2.

KAPITTEL 8 - ØVRIG VIRKSOMHET

8.1 Vederlagsfondet

Vederlagsfondet forvalter de midlene norske redaktører mottar fra Kopinor og Norwaco som opphavsmenn.

Fondets styre har bestått av Solveig *Jølstad*, Aftenposten (leder); Richard *Neergaard*, Romsdals Budstikke; Marit *Haugsbakken*, Østlandets Blad og Jens Olai *Jenssen*, Oppland Arbeiderblad.

Det er vedtatt egne retningslinjer for forvaltningen av vederlagsmidlene. Her heter det at de i hovedsak som benyttes til kollektive formål til beste for alle redaktører, men også til tiltak av mer individuell karakter.

Fondets økonomi har i landsmøteperioden vært stabil, etter at den i forrige periode ble sterkt forverret i og med omlegging fra papirkopier til digitale kopier. Både i 2005 og 2006 har imidlertid inntektene oversteget forventningene, på grunn av etterbetalinger for tidligere års kopiering. Samtidig har fondet vokst mer enn forventet, slik at styret på slutten av perioden vedtok å satse mer enn en million på en særlig utdeling av studiestipendier på nyåret 2007, og det vil trolig komme noe tilsvarende i 2008.

Fondets samlede utbetalinger i 2005 var på vel 1,6 millioner og i 2006 på knapt 1,6 millioner kroner. Fondets frie egenkapital ved utgangen av 2006 var på vel 4 millioner kroner.

Vederlagsfondets styre har innenfor de budsjettammene styret disponerer ellers vedtatt å prioritere støtten til etikkarbeidet i regi av Norsk Presseforbund (PFU), studiestipend og redaktørkurs, samt arbeidet i NRs regionforeninger. Det blir også gitt støtte til pressepriser og bistand til redaktører i konflikt.

For øvrig vises det til årsberetningens kapittel om økonomi.

8.2 Norsk Presseforbund

Norsk Presseforbund (NP) er et fellesorgan for norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål, og NR er en av forbundets grunnorganisasjoner. Forbundet har et særskilt ansvar innenfor etikk og offentlighet, ved å være sekretariat for Pressens Faglige Utvalg og Offentlighetsutvalget.

NP ledes av et styre på 11 personer, der en av NRs to representanter, ansvarlig redaktør Stein *Gauslaa*, Agderposten, er styrets nestleder. Det andre styremedlemmet er Marit *Haukom*, Edda Media, mens Nils E. *Øy*, NR, er varamedlem til styret.

Pressens Faglige Utvalg består av sju representanter, hvorav fire kommer fra pressen. Redaktørmedlemmer er Hilde *Haugsgjerd*, nestleder, (da Dagsavisen, nå Aftenposten) og John Olav *Egeland* (Dagbladet), mens Ellen *Arnstad* (Henne) og Kirsti *Nielsen* (Rana Blad) er varamedlemmer til utvalget.

Offentlighetsutvalget har 15 medlemmene, hvorav seks er redaktører. Disse er: Arne *Jensen* NR (leder), Bjørn *Brandt*, Norddalen, Jan Kise, ANB, Jan *Roaldset*, Sandefjords Blad, Per Anders *Johansen*, NRK og Nils E. *Øy*, NR.

NR har et nært samarbeide med NP i mange spørsmål, deriblant når det gjelder høringer. Mange av høringsuttalelsene som er avgitt i landsmøteperioden er avgitt sammen med NP

Virksomheten i NP blir finansiert ved hjelp av medlemskontingenter. Over tid har virksomheten i NP blitt utvidet, blant annet som følge av at Klagenemnda for

kringkastingsspørsmål ble nedlagt og slik at PFU nå behandler klagesaker også mot kringkastingsmediene. NRs andel av NPs utgifter ligger på i overkant av en million kroner i året. NR finansierer dette dels gjennom sin egen medlemskontingent og dels gjennom støtte fra NRs vederlagsfond.

NPs bemanning består nå av generalsekretær Per Edgar *Kokkvold*, Kjell *Børringbo*, Kjell *Nyhuus*, Kristine *Holm* (ansatt etter Ina *Lindahl* som sluttet 1. oktober 2005) og Sonja *Dawes*. NP har kontorfellesskap med NRs sekretariat.

8.3 Kopinor og Norwaco

Norsk Redaktørforening er en av Kopinors 21 medlemsorganisasjoner. På vegne av norske og utenlandske rettighetshavere inngår Kopinor avtaler med utdanningssektoren, offentlig administrasjon, næringsliv og andre typer virksomheter om fotokopiering o.l. fra bøker, aviser, tidsskrifter og andre utgivelser. Hvert år kopieres det anslagsvis 650 millioner sider av beskyttet materiale i Norge. Det antas at Kopinor nå har avtaler som regulerer 80 prosent av denne kopieringen.

Stig *Finslo*, Orkla Media, har vært NRs representant i Kopinors representantskap, med Elisabeth *Kjær*, Aftenposten, senere Kari *Storsletten*, Aftenposten, som vararepresentant. På vegne av opphavsmannsorganisasjonene innenfor journalistisk virksomhet og kritikk har Jahn-Arne *Olsen* (NJ) vært medlem av hovedstyret, med Nils E. *Øy* (NR) som varamedlem. *Øy* var dessuten medlem av Internasjonalt utvalg. Arne *Jensen* (NR) var medlem av fordelingsstyret.

Norwaco er Kopinors søsterorganisasjon på kabelsektoren, hvilket betyr at organisasjonen innkasserer vederlag for videresending av kringkastingprogrammer i kabelnett. NR har samordnet sine interesser innenfor Norwaco med Norsk Journalistlag som står for den løpende kontakten med organisasjonen. Av det vederlaget som kommer via Norwaco til NJ/NR mottar NR ni prosent og NJ 91 prosent.

8.4 Bibliotekvederlaget

Bibliotekvederlaget er et kulturpolitisk virkemiddel som gis som kompensasjon for utlån av venede verk i bibliotekene. Støtten blir gitt over Kulturdepartementets budsjett. I landsmøteperioden er det inngått ny treårsavtale mellom organisasjonene som representerer rettighetshavere og Kulturdepartementet.

Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening mottar i fellesskap om lag 2,5 millioner kroner i årlig vederlag, og fordelingen mellom organisasjonene er cirka 90 prosent på NJ og 10 prosent på NR, samtidig som det er enighet om å overføre alle midlene til et felles fond, Pressens faglitteraturfond (PFF). IJ er sekretariat for fondet.

8.5 Pressens faglitteraturfond

Pressens faglitteraturfond disponerer de Bibliotekvederlagsmidlene som NJ og NR mottar. Midlene skal, som fondets navn tilsier, brukes til å produsere faglitteratur innenfor emnet journalistikk, eller innenfor emner som er tilknyttet journalistikken. Det vil si reportasje-,

dokumentar- og debattbøker. Fondet skal skaffe norske journalister og redaktører god norsk faglitteratur til en rimelig pris.

NR mottar blant annet hvert år støtte til utgivelsen av sin årbok. I 2005 fikk også Oslo Redaktørforening betydelig støtte til utgivelsen av sin jubileumsbok "Redactores Osloenses". Midler fra fondet kan søkes av alle som har opparbeidet rettigheter i forhold til bibliotekvederlaget.

I styret for Pressens Faglitteraturfond har NR to faste medlemmer og ett varamedlem. Det har i perioden vært Hallgeir *Westrum* (ANB) p.t. styrets leder, og Unni *Arnøy* (NRK-Hordaland) med Bjørn *Ystrøm* (Halden Arbeiderblad) og Marit *Haugsbakken* (Østlandets Blad) som vararepresentanter.

8.6 Felleskasser med NJ

8.6.1 Pressens Arbeidsledighetskasse

Pressens Arbeidsledighetskasse er et tilbud som Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening administrerer i fellesskap, for å bistå og yte hjelp til medlemmer som ufrivillig kommer ut av redaksjonelt arbeid. I landsmøteperioden har gen.sekr. Jahn-Arne *Olsen* (NJ), org. sekr Kirsten *Berg* (NJ), gen.sekr. Nils E. *Øy* (NR) og ass.gen.sekr. Arne *Jensen* sittet i styret. Vedtektene for PA-kassen ble endret i februar 2003, hovedsakelig for å presisere hvilke krav som må oppfylles for å kunne søke om støtte, hvordan støttebeløpet skal fastsettes og klargjort hvordan den enkelte lediges forhold til NAV må være. Utbetalt støtte fra PA-kassen var totalt ca 250.000 kroner både i 2005 og 2006. I perioden er det bare to ledige NR-medlemmer som har fått støtte. Kassen har ved utløpet av 2006 en fri egenkapital på ca 6,5 millioner kroner.

8.6.2 Pressens Gravferdskasse

Pressens Gravferdskasse utbetaler gravferdsstøtte til pårørende til medlemmer av NJ og NR i tråd med reglene for PG-kassen. Også pensjonister som var medlem av en av organisasjonene da de gikk ut av de yrkesaktive rekker, får gravferdsstøtte. Gravferdskassens styre utgjøres av de samme personer som i A-kassen. Det er vedtatt nye vedtekter for Pressens Gravferdskasse vinteren 2003. Det er ingen endringer i reglene for hvem som kan motta støtte. Støtten er fra 1. januar 2006 på 6.943 kroner og samlede utbetalinger var ca 250.000 kroner i 2005 og ca 300.000 kroner i 2006.

8.7 Andre fellestiltak

8.7.1 Pressestipend – Pressens Stipendfond

Norsk Redaktørforening er involvert i en rekke fellestiltak/felleskasser sammen med Norsk Journalistlag og andre presseorganisasjoner. Det gjelder for eksempel Storebrands Stipendiefond, Redaktør Dagny Bjørnaraas Stipendfond, Anthon B. Nilsens og Johs. Bergs fond, Pressens Hjelpfond og Pressens Reiseutjevningfond som har vært administrert av dels journalistlaget og dels Institutt for Journalistikk, men med Pressens Stipendkomite som styre og stipendutdeler. Regnskapene har vært revidert av revisorfirmaet Grimsrud & co.

Presseorganisasjonene vedtok på slutten av landsmøteperioden at alle disse fondene, med unntak av Torgny Segerstedts Minnefond, skal slås sammen til et stort Pressens Stipendfond. Her skal også Ihlebæk-fondet og Thor Gjesdals fond fra Norsk Presseforbund inngå. Fondet skal ledes av et styre som består av generalsekretærene i Norsk Presseforbund, Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening. Styret beslutter hvilke stipend fondet skal finansiere hvert år, disse skal utlyses gjennom Institutt for Journalistikk og Pressens Stipendkomite står for utdeling.

Torgny Segerstedts minnefond sorterer nå under Norsk Presseforbund.

8.7.2. Pressehistorien

I regi av Norsk Pressehistorisk Forening har arbeidet med å få utgitt norsk pressehistorie skutt fart. Etter planen skal det utgis et verk på fire bind i 2010, da både NP og MBL kan ferie 100 års jubileum. Redaksjonen for verket består av Hans Fredrik *Dahl* (hovedredaktør), Martin *Eide*, Rune *Ottosen* og Guri *Hjeltnes*, med Idar *Flo* som redaksjonssekretær og Nils E. *Øy* som bilderedaktør.

8.8 Samarbeid med MBL

Det er i løpet av perioden avviklet en rekke kontaktmøter med Mediebedriftene Landsforbund. Sekretariatet i NR har jevnlig møter med ledelsen i MBL, og det har også vært avholdt flere møter av mer formell karakter, hvor representanter for styrene i de to organisasjonene har deltatt.

8.9 Øvrig representasjon

Norsk Redaktørforening er representert i ulike fora innenfor pressen. Nedenfor følger en oversikt over i hvilke sammenhenger vi er representert og hvem som ivaretok organisasjonens og de redaktørfaglige interesser i ulike fora i beretningsperioden. Virksomheter som er omtalt på annen måte i beretningen er ikke med her.

Listen omfatter også redaktører selv om de ikke direkte representerer NR, og selv om de er oppnevnt av andre enn NR:

Institutt for Journalistikk, styret: Einar *Hålien* og Arne *Jensen*, varamedlem.

Rådet for anvendt medieforskning: Arne *Blix* (nestleder) og Tone *Jensen* og Sven Egil *Omdal* som medlemmer, samt Oddvar *Aasen* som varamedlem.

Støtteutvalget for dagsaviser: Maj-Lis *Stordahl* og Are *Stokstad* som medlemmer og Randi *Fløtten Andreassen*, Thor *Woje* og Rune *Hetland* som varamedlemmer.

Støtteutvalget for minoritetsspråklige publikasjoner: Erling *Omvik*.

Pressens referansegruppe for UD: Ola *Bernhus*, leder.

Pressens Stipendkomite og Pressens Faglitteraturfond: Hallgeir *Westrum*, Unni *Arnøy*, Marit *Haugsbakken* og Bjørn *Ystrøm*.

Jury, Den store journalistprisen: Kåre *Valebrokk* (leder), Sven Egil *Omdal*, Eirin *Hurum*, Per Edgar *Kokkvold*, Hans Kristian *Amundsen*, Annette *Groth* og Marianne *Mowinkel*.

Jury, Årets Avistegning: Martine *Aurdal*.

Jury, Årets Avisside: Trine *Kjus* og Pål André *Berg*, samt Christen *Hvam* for 2006.
Jury, Nettaviskonkurransen: Per *Borglund*, Stig *Grimelid* og René *Svendsen* i 2005, og Elin *Madsen* i 2006.

Nordisk Journalistcenter: Første del av perioden Helene *Vogt*, deretter Olav *Njaastad*.

Norsk Pressehistorisk Forening: Nils E. *Øy*.

Norsk Pressehistories bokstyre: Stig *Finslo* og Arne *Jensen* (vara).

Stiftelsen Dagsavisen: Nils E. *Øy*.

Stiftelsen Smaalenenes Avis: Nils E. *Øy*.

Stiftelsen Fredriksstad Blad: Nils E. *Øy*

Stiftelsen Moss Avis: Gunnar *Gran*.

Flere av våre medlemmer har sittet i de styrende organer i internasjonale medieorganisasjoner i beretningsperioden. Det gjelder Hans Erik *Matre* som styremedlem i IPI (International Press Institute) inntil våren 2006, da Stig *Finslo*, Orkla Media, ble valgt til hans etterfølger, og Harald *Stanghelle* som styremedlem i WEF (World Editors Forum), og Nils E. *Øy* som styremedlem i News Safety Institute (INSI).

KAPITTEL 9 – MEDLEMMENE

9.1 Medlemsutviklingen

Medlemstallet i Norsk Redaktørforening har hatt en mer markant økning i denne perioden enn i forrige. Det totale medlemstallet har økt med 78 – fra 677 i begynnelsen av 2005 til ca 750 ved utgangen av perioden. Nedenstående statistikk pr mars 2007 viser totalt antall medlemmer på 755. Medlemsveksten har i landsmøteperioden vært på vel 11 %, mot i underkant av to prosent i forrige periode.

Antallet kvinnelige redaktører har også hatt en bedre økning i denne perioden. Antallet i mars 2007 er 162 mot 126 kvinnelige medlemmer i begynnelsen av 2005. Andelen kvinner er økt fra 18,6 prosent i forrige periode til 21%.

Medie	Kvinner	Ansvarlig	U.ordn	Menn	Ansvarlig	U.ordn
Avis	77	22	54	406	141	265
Byrå	5	0	5	12	5	7
Fagpresse	7	3	4	14	12	2
Internett	3	1	2	33	9	24
Kringkasting	30	5	25	81	21	70
Ukepresse	36	15	21	22	7	15
Konsern	1	0	1	7	1	6
Organisasjon	3	1	2	8	3	5
Totalt	162	48	114	593	199	394

Norsk Redaktørforening har dessuten 100 pensjonistmedlemmer.

9.2 Rådgivningstjeneste

NRs sekretariat blir hyppig brukt av medlemmer som søker råd om publisistiske, presseetiske, medierettslige og arbeidsrettslige spørsmål, samt som foredragsholdere, forelesere, deltakere i

debatter, som ”kommentatorer” til ulike mediesaker og lignende. Antallet henvendelser viser en økning fra år til år. Fra 2004 til 2005 har antallet økt fra cirka 400 til cirka 500, men med noenlunde samme antall i 2006.

9.3 Redaktørkonflikter

Antallet redaktørkonflikter hvor NR på en eller annen måte blir involvert er relativt stabilt (ca 10 per år). Konfliktene er svært ulike i sitt innhold, og omhandler så vel konflikter mellom ansvarlig redaktør og eier/styre som konflikter mellom redaktører. De fleste sakene lar seg løse gjennom minnelige ordninger og heller ikke i denne perioden er det saker som har havnet i rettsapparatet. Sakene er også svært forskjellige hva gjelder tids- og ressursbruk i sekretariatet. I denne perioden har særlig én sak – som involverte flere redaktører – i perioder krevd mye av sekretariatets tid. Saken ser imidlertid nå ut til å ha fått en løsning som de berørte NR-medlemmer er svært fornøyde med.

KAPITTEL 10 – FORENINGENS ØKONOMI

Økonomien i NR rimelig god og begge de to regnskapsårene i perioden har gått med overskudd. Det skyldes i hovedsak den jevne vekst i medlemstallet som foreningen opplever, og som også har gjort det unødvendig å øke kontingentbeløpet de senere år.

NR-styret ser imidlertid med en viss bekymring på at vederlagsinntektene for kopiering igjen kan vise en synkende tendens, særlig med tanke på disse inntektenes betydning for finansiering av etikk- og offentlighetsarbeidet i Norsk Presseforbund. Denne bekymringen, sammen med stadig økende arbeidsmengde i PFU og i NP-sekretariatet, bør bety at det fortsatt må arbeides for å finne nye finansieringsformer for bransjens og fagets fellesoppgaver som skal varetas gjennom NP.

10.1 Medlemskontingenten

NR har – som vist under omtalen av medlemstall – hatt en god økning i medlemstallet gjennom flere år. Dette har igjen gitt seg utslag i økte inntekter av medlemskontingenten, slik at behovet for å øke kontingenten har vært lite over en lang periode. Årskontingenten var 6.500 kroner i 1996, og i løpet av de sju år som er gått siden da er kontingenten økt med 600 kroner, eller 9,2 prosent. Konsumprisindeksen har i samme periode økt med nærmere 25 prosent.

NR-styret er ikke innstilt på at årskontingenten for medlemskap nødvendigvis skal øke i takt med noen form for indeks. Det er satt i verk tiltak for å drive organisasjonen og sekretariatet mer effektivt, men styret vil likevel måtte vurdere både kontingent og andre inntektsmuligheter i årene som kommer. Det må uansett være et sentralt mål for NR – og øvrige fag- og bransjeorganisasjoner - å sikre en høyt kvalifisert selvjustis for norske medier.

10.2 Det kollektive vederlagsfondet

NRs Vederlagsfond mottar og forvalter kopivederlagsmidler fra Kopinor og Norwaco, slik det er redegjort for i pkt 8,2. NR selv mottar i dag stort sett bare 10 % administrasjonsavgift av disse midlene, etter at kopivederlaget sank ganske mye i løpet av forrige landsmøteperiode. NR søker imidlertid årlig et stort beløp fra Vederlagsfondet som bidrag til NRs andel av finansiering av Norsk Presseforbund.

10.3 Foreningens forpliktelser

NR har sterke økonomiske forpliktelser først og fremst knyttet til paraplyorganisasjonen Norsk Presseforbund. I noen grad gjelder det også vår felles forsknings- og videreutdannings-senter Institutt for Journalistikk.

10.3.1 Norsk Presseforbund

Kontingentforpliktelsene fra grunnorganisasjonene i Norsk Presseforbund har tradisjonelt hvilt sterkest på de tre organisasjonene som har deltatt lengst i dette arbeidet: NJ, MBL og NR. Hver av oss bidro i år 2006 med 1.125.000 kroner, og det har vært NRs politikk å bidra like mye som de to andre organisasjonene til tross for vesentlig mindre ressurser. Størsteparten av NRs bidrag – 750.000 kroner – skriver seg fra vederlagsmidler.

10.3.2 Institutt for Journalistikk

Norsk Redaktørforening har ikke hatt noen løpende forpliktelser i forhold til driften av Institutt for Journalistikk i landsmøteperioden.

10.4 Sluttord

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av foreningens regnskap for 2005 og 2006.

Arbeidsmiljøet anses som godt. Det er ikke rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Foreningen har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Av foreningens tre ansatte er én kvinne.

Foreningens virksomhet medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Oslo 11. april 2006

Marit Haukom

Stein Gauslaa

John G. Bernander

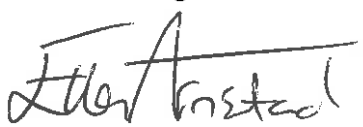
Harald Stanghelle

Kåre Valebrokk

Tone Jensen

Ellen Arnstad

Einar Hålien

Jens Olaf Jenssen

Nils E. Øy